

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DAAR GAAN ZE !

Tragi-komedie in drie bedrijven

1880

door

GASTON VAN DER GUCHT

Toneelfonds J. JANSSENS * Antwerpen

1991

(N° 1891)

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste 10 tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:
I.B.V.A. "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

C.I.P. KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK ALBERT 1
Van der Gucht, Gaston

Daar gaan zel : (Und wir fahren...) / Gaston van der Gucht.-
Antwerpen : Toneelfonds J. Janssens, 1991. - 83p. ; 30 cm.
ISBN 90-385-0086-6 : 298 BEF.
Doelgroep : Toneelverenigingen.
NUGI : 302

Wettelijk Depot D/1991/220/24
ISBN 90-385-0086-6

© 1991 Toneelfonds J. Janssens/Gaston van der Gucht

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Personen : (3 dames - 7 heren)

Tilman Riemenschneider

Veit Ziegenfuus

Vlieger, de boer

De boerin

Paul

Mia

Janne

Scherpenheuvel

Kroon

Kubichek

Decor :

Het toneelstuk speelt zich af in de grote keuken van de boerderij "Vliegershof". De boer is een welstellend man en de meubels getuigen van de welstand die de boer met de verkoop van zwarte produkten gedurende de oorlog van 40-45 verworven heeft. Het is één van de laatste dagen van de oorlog. Mei 1945. De Duitse troepen trekken in grote wanorde af. Hier en daar verschijnen Duitse deserteurs, die langs binnenwegen Duitsland trachten te bereiken.

EERSTE BEDRIJF

Vlieger en de boerin op het toneel. Zij zijn bezig, de boerin met het huishouden en de boer met zich aan te kleden.

- Vlieger : Ik wil ne keer zien wat er in het dorp gebeurt. Het zal daar wel 't één en 't ander zijn.
- Boerin : En daar moet gij natuurlijk bij zijn.
- Vlieger : Vaneigens, zonder mij geraken die moffen hier nooit weg.
- Boerin : Gij vindt toch altijd een reden om weg te lopen en als het geen lopen is, dan is het vliegen. Ze noemen u "Vlieger".
- Vlieger : Er is nu toch geen werk op het land. Paul kan het wel alleen af met de knechten.
- Boerin : Geen werk ? Ik zal mij toekomende jaar twee "Druivelaars" kopen. Gij schijnt de kalender ook al niet meer te kennen. Geen werk in mei ? Wanneer is er dan wel werk ? Voor iemand die zijn poten verkeerd staan, is er nooit werk.
- Vlieger : De oorlog is gedaan, Emma. Dat is een belangrijke gebeurtenis in ons leven, mens, ik wil die niet missen. Voor geen geld van de wereld wil ik dat missen.
- Boerin : Hebt gij wel veel gemist in uw leven ?
- Vlieger : Zeer veel. Als ik anderen van mijn leeftijd hoor vertellen...! Ik heb geen jeugd gehad ! Geen plezierige, onbezorgde jeugd zoals een ander. Wij waren kleine, simpele boeren, dat weet gij genoeg. Wij kenden hier maar één ding op ons hof : werken, werken, verdomme, dat het zweet van uw billen liep, van 's morgens bij dag en dauw tot 's avonds als de maan u al uitlachte. Mijn vader kende maar één werkwoord : WERKEN. En wij verdienden met moeite het smout op ons brood : hoge pacht, nieuwe investeringen, landbouwmachines. Er was altijd iets te kopen, altijd iets kapot en de baron liep met de room van de taart weg. Ik heb één keer de zee gezien en in Brasschaat ben ik soldaat geweest. Nooit de Ardennen of het buitenland,

gezien, Frankrijk niet, Engeland niet, Spanje niet, Duitsland niet...

- Boerin : Als gij zo graag Duitsland eens wilde zien, dan moest gij naar Duitsland gaan werken zijn, binst de oorlog. Zij vroegen daar miljoenen gastarbeiders : gratis reis, gratis logement, gratis zoveel duizend verlaten soldatenweduwen smachtend naar ne vent ! Ik zie uw kop al op een propaganda-affiche van de Duitsers staan : Boer Vlieger lacht, hij is gelukkig, hij werkt in Duitsland.
- Vlieger : Met een doodskist onder mijn arm, zeker ? Hebt gij die vliegers met die paaseieren niet zien overvliegen ? Recht naar Duitsland. Honderden, duizenden waren er dat. Dat zal nogal een concert geweest zijn als al die eieren in de pan gesmeten werden. De Duitsers zullen nu hun buik wel vol hebben... Of hun broek !
- Boerin : Daar moest gij bij geweest zijn, Vlieger ! Gij sprakt van niets anders als gij jong waart. Vliegenier worden. Iedereen lachte er u voor uit. Gij zaagt ze toen al vliegen.
- Vlieger : Spijtig genoeg dat ik daar rond Abbeville vast gelopen ben in mei, veertig, anders hing ik ook daarboven. Zij maar zeker !
- Boerin : En uw boerderij ? Ook in de lucht, zeker ?
- Vlieger : Gij zijt toch teruggekomen. En mijn vader leefde ook nog, die zou de leiding over de boerderij wel weer opgenomen hebben.
- Boerin : Al schuddend en bevend , zeker ?
- Vlieger : Ik wil dat Herrevolk zien vertrekken en zingen, zo luid als ik kan, midden op het dorpsplein : "Daar gaan ze !" Als halve goden zijn ze hier binnengekomen op tanks, geblonken gelijk schouw-garnituren en als berooide bedelaars zullen ze wegkruipen, hopen dat ze nog levend de heimat zullen bereiken. Notverdomme, ik zou ze nog een beetje willen helpen dat ze rap in hun vaderland terug zijn en hen een flinke stamp onder hun kont geven, zodat hun ballen vijftig

jaar blauw zien en iedere keer als ze naar de plee moeten, zich herinneren dat ze naar hier niet meer moeten weerkeren, dat ze hier niet welkom zijn.

Boerin : Al bij al hebben wij het er nog goed afgebracht. Het had slechter gekund. Er is zoveel miserie geweest in die vijf jaar.
Als ik aan onze Paul denk. Hoeveel jongens zijn er niet opgepakt en naar ginder gestuurd ?
Die zitten nu nog in die hel.

Vlieger : Het is nog niet gedaan, vrouw. De haan mag niet te vroeg kraaien of de vos heeft hem te pakken.

Boerin : Nog een paar dagen ten hoogste, dat ziet gij toch wel. Gij hoort de kanonnen al blaffen. "Wij komen," dat roepen ze.

Vlieger : Ze zijn niet te betrouwen ! Ze zijn nooit te betrouwen geweest. Als de laatste zal weg zijn, dan is het feest pas afgelopen. Ze zullen nogal met ne kater zitten !

Scherpenheuvel springt op het toneel. Hij is één van die debiele boereknechten zoals er vroeger één op iedere boerderij was. Hij heeft ergens een weggeworpen Duitse soldatenvest aan en draagt een helm. In de hand heeft hij een zelfgemaakte houten mitrailleur. Het aftrekken van de Duitse soldaten en de daarbij horende gevechten hebben hem helemaal overstuur gemaakt.

Scherp. : Rèkktèkktèk ! Rèkktè-kktè-k !

Boerin : Verdorie, Scherpenheuvel ! Zijt ge zot geworden ? Gij doet de mensen nogal verschieten ! Mijn hart staat er stil van !

Vlieger : Laat die jongen schieten. Als de die, die peinzen dat ze niet zot zijn, mogen schieten, waarom zou Scherpenheuvel niet mogen schieten met zÿn houten geweer. Schiet maar op, jongen.

Scherp. : Rèkk.ètèkktèk !

Boerin : Scherpenheuvel, hou op. Ga buiten schieten. Of in 't ovenkot.

Vlieger : Zijn er al veel dood ?

- Scherp. : (Spreekt moeilijk, maar heeft des te meer gebaren) Zzzzzzz...even !
- Vlieger : Ha, dat is goed. Vlam er nog maar een paar dood, ze hebben er toch genoeg. En ze schieten op gelijk onkruid.
- Boerin : Gij maakt die jongen geheel zot, gij. Hij zou beter een hand toesteken op de boerderij.
- Scherp. : Zzzzz...even !
- Vlieger : Jaja, ik weet het al. Dat hebt gij al gezegd ! Zeven !
- Scherp. : Nnnnn...een !
- Vlieger : Wat, neen ? Jaja !
- Scherp. : Zzzzz...even !
- Vlieger : Zeven waar ? Zeven wat ? Zeven hoe ?
- Scherp. : Zzzzzzeven, ddddood... in het dorp.
- Vlieger : Duitsers ?
- Scherp. : Nnnneen !
- Vlieger : Geen Duitsers ?
- Scherp. : Nnnneen... mensen !
- Vlieger : A ja, Duitsers zijn geen mensen ?
- Boerin : Soms toch niet.
- Scherp. : Rèkktèkktèk !
- Vlieger : Ja, dat weet ik al. Wie heeft ze dood geschoten ?
- Scherp. : Kuuuuuukukuuuuuu... kuku...
- Vlieger : Kukeloerekoe, zeker ?
- Boerin : Neen... kieken...
- Vlieger : Kubichek ?
- Scherp. : (Knikt)
- Vlieger : Waarom ? Waarom schiet hij mensen dood ? En wat doet dat hier in 't dorp ?
- Boerin : Hij heeft er in die jaren zoveel laten wegvoeren of laten neerschieten. Hij deed niets anders, Geheel de wereld vreest hem.
- Scherp. : Wwwwweggelopen. (Wijst op zijn jas en helm) Kostuum... weg ! Gevonden ! Ik !
- Vlieger : Hahahaha... deserteurs ! Jongens die hun soldatenkostuum verwisseld hadden voor burgerklederen !
- Scherp. : Jjjjja... zzz... even... Rèkktèkktèk !
- Boerin : Arme jongens.

- Vlieger : Arme jongens... arme jongens... het zijn Duitsers, Ze hebben hier vijf jaar de beest uitgehangen, hier en in gans Europa. Ze hebben er met zijn allen miljoenen vermoord.
- Boerin : 't Zijn iemands jongens. Ze hebben allemaal een moed-er, misschien een vrouw en kinderen. Misschien wilden ze wel naar hen toe. En zij hebben de oorlog niet uitgevonden ! Er zal zoveel verdriet zijn na deze oorlog, verdriet in heel de wereld.
- Vlieger : Allemaal de fout van die zwijnhonden daar in Berlijn. Maar ze hebben allemaal met hun armen in de lucht gestaan : "Heil, Hitler !" Ze hebben het allemaal gewild. Maar nu is het niet meer "Heil, Hitler !", maar "Hij ligt er !"
- Boerin : God nog aan toe, zeven jongens zo maar gefu- silleerd omdat ze de oorlog beu waren, omdat ze niet meer wilden moorden en naar huis wilden.
- Vlieger : Ik ga kijken.
- Boerin : (Op zeer ernstige toon) Vlieger !
- Vlieger : Emma ?
- Boerin : Gij blijft hier, Vlieger ! Ik wil hier niet alleen op het hof zitten. In deze dagen kan er van alles gebeuren !
- Vlieger : Maar er is toch volk genoeg : Paul, Mia, Janne en Scherpenheuvel. Ik ben de wereld niet uit. En ik moet u toch niet beschermen !
- Boerin : Gij doet !
- Scherp. : Ik mee... vechten... schieten... rëkketëkketëk !
- Vlieger : Loopt gij maar op de hof, jongen, en maak u nog maar een geweer, dan kunt gij nog meer moffen neerschieten !
- Scherp. : Schieten ! Rëkketëkketëk ! Dood... Rrrrrrrr !
(Af)
- Boerin : Waarom jut jij die jongen zo op ?
Er komen nog ongelukken van !
- Vlieger : Ach, er zit geen kwaad in. Hij weet maar half wat hij doet.

- Boerin : Juist daar zit het gevaar in.
- Vlieger : (Wil weggaan) Ik zal hem...
- Boerin : (Onderbreekt) Vlieger !
- Vlieger : Ja ?
- Boerin : Gij gaat niet naar het dorp. Ik wil hier niet alleen blijven. Goed gehoord, hé ?!
- Vlieger : Maar...
- Boerin : Later misschien. Nu niet ! (Af)
- Vlieger : Die oorlog heeft niet veel goeds meegebracht. Nu zijn de vrouwen baas geworden. Voor de oorlog was dat anders. (Kwaad af)
- Janne op. Zij draagt een schaal met eieren. Het valt haar moeilijk die schaal te beschermen want Paul loopt haar na. Bij de tafel heeft hij haar gevat.
- Janne : Neen, Paul, laat mij los... Denk om de eieren, straks vallen ze op de grond.
- Paul : Ik denk niet om eieren... Ik denk aan jou.
- Janne : Je zou beter om eieren denken, je weet dat ze duur zijn.
- Paul : Ik wil een kus.
- Janne : Neen !
- Paul : Een kus !
- Janne : Neen !
- Paul : Een kus !
- Janne : Neen, neen, neen !
- Paul : Goed, dan alle eieren op de grond. Wij bakken eierenkoeken.
- Janne : En dan vertel ik je moeder...
- Paul : .... dat jij ze hebt laten vallen !
- Janne : Smerig ventje !
- Paul : Je weet... moeders en zonen !
- Janne : Bijjou is dat ziekelijk, zoals ze je verwent. Een kloek met een kuiken.
- Paul : Een kus. Een echte.
- Janne : Wij moesten het niet doen, Paul.
- Paul : Een kus...
- Janne : Neen, Paul. Het is niet mooi meer.
- Paul : Wij hebben het toch altijd gedaan... Spelletjes...
- Janne : Ik heb altijd geweten dat het niet mocht.

(Haar verzet smelt weg. Je ziet dat ze van hem houdt. Ze kan het niet opbrengen hem af te wijzen. Ze zet de korf op een stoel en kust hem lang)

Kroon : (Op. Hij is een jood van middelbare leeftijd die al drie jaar op de boerderij verborgen voor de Duitsers leeft) Oooooo... pardon. (Janne verdwijnt snel, een beetje beschaamd om wat gebeurde. Ze vergeet de eieren die ze op een stoel ha-d neergezet)

Ik schijn de eigenschap te bezitten altijd op de verkeerde ogenblikken ergens binnen te vallen. Als de consecratie bezig is. Misschien ben ik te veel op de wereld. Een jood, ongedierte, laten wij maar zeggen.

Paul : Wij hadden afgesproken, meneer Kroon...

Kroon : Jajaja, dat weet ik allemaal al. Dacht je dat ik het niet meer wist ? Dacht je misschien dat ik het mezelf geen duizend keer had gezegd. Overdag mag je geen rondje lopen op de boerderij. Te gevaarlijk. Op het kamertje blijven, boeken lezen. Lezen, lezen, lezen... Ik heb zoveel boeken gelezen dat ik boeken schijt... en ik wil in mijn leven nooit meer een boek lezen en nooit meer een bevel of een wet beluisteren. Ze mogen mij doodschieten, mij ophangen, mij verbranden in hun ovens, groene zeep van mij maken, ik ben het beu... Ik rot op die kamer. Jullie eten en drinken gulzig het leven... en wat heb ik ?
Honderdduizend keer heb ik dat meisje hier met wiegende heupen, sierlijk zien rondlopen en honderd keer heb ik haar in gedachten geneukt... .. met mijn oog door het sleutelgat of boven de rand van het venster... Je ziet, ik heb mijn koffer gepakt... Ik ben het bedelbrood beu en vandaag nog... vandaag nog... keer ik naar Antwerpen terug... naar de ... naar de... (Hij valt ineens stil)

- Paul : Waar naartoe, meneer Kroon ? Naar wie of naar
Wat ?
- Kroon : Naar wie of naar wat ? (Gaat ontmoedigd en dro-
mend zitten) Ja, naar wie of naar wat ?...
Ze zijn allemaal op reis... Op reis naar nergens...
- Paul : Zet dat valies neer en doe je mantel uit...
- Kroon : Het is mei, het is nog koud buiten...
- Paul : Het einde nadert.
- Kroon : Ja, ze kreperen eindelijk, die rotmoffen.
- Paul : Maar ze zijn nog niet weg.
- Kroon : Neen, ze zijn nog niet weg. ^{Af} en toe hoor ik
in de verte schieten... mitrailleurs en tank-
kanonnen... en daartussen de winden die zij
laten. Scheten van schrik... Zoals onze mensen
die gelaten hebben... Toen zij als varkens in
de treinen op elkaar gestouwd werden... Op reis
naar nergens...
- Paul : Het is bijna voorbij !
- Kroon : Bijna... Bijna, zei de boer bij zijn sprong en
hij viel met zijn kloten in de mestpoel...
Bijna... Die Duitsers zijn slechter dan de
varkenspest. Jongen, die raak je niet zomaar
kwijt. Dat ongedierte klampt zich vast waar het
zit.
- Paul : Het schijnt dat ze in het dorp zijn.
- Kroon : Ik hoor nog schieten, man, langs de kant van het
dorp en langs de kant van het bos. In die drie
jaar dat ik daar opgesloten zit in die doos, heb
ik scherp leren luisteren, als de stroper, als de
jager, en ik hoor alles. Ze schieten hun laatste
kogel weg, reken daar maar op.
Dat sterke Duitse leger is melaats geworden, de
brokken vallen zo uiteen... en ze stinken, die
brokken, ze stinken zodanig dat ik het ruik tot
op mijn kamer en dat ik er misselijk van word.
Maar zich - met de dood voor ogen - overgeven,
neen, dat nooit. Tot de laatste kogel zullen ze
schieten !

- Paul : Gelukkig ligt onze boerderij ver van het dorp en ver van de grote baan. Hier zijn wij veilig.
- Kroon : Veilig, dat dacht mijn broer Ahrqhim ook, toen hij zich verstopte in de kas van een contrabas, maar zij vonden hem en nu, nu zit hij veilig, diep in de grond, ergens in een verlaten aardappelveld in Polen. Met tientallen, honderden, die zich even veilig voelden als hij. Zolang hier één exemplaar van dat groene gespuis rondloopt, is hier niemand veilig. Niemand.
- Mia : (Angstig op) Paul ! Paul !
- Paul : Wat is er ? Wat heb je ? Waarom beef je zo ?
- Kroon : Was ist loos ? Waarom is vrouwtje bang ?
- Mia : Ooooo, ik ben vreselijk bang. Houd mij vast, houd mij goed vast, dat ik je sterke armen voel.
- Paul : Maar wat heb je dan dan toch ? Waarom doe je zo kinderachtig ?
- Mia : Paul, Kubichek is in het dorp !
- Paul : Dat kan niet. Kubichek, stel je voor, die zit al lang in Duitsland. Grote mannen riskeren hun vel of hun kop niet. Hoge officieren sterven niet in de oorlog. Die sterven in hun bed.
- Kroon : (Met enorme verachting) Kubichek !
- Mia : Het is wel waar. Mensen die hem zeer goed kennen omdat ze door hem geslagen zijn, hebben hem gezien en herkend.
- Hij is op jacht naar deserteurs. Zeven, jonge soldaten die zich verkleed hadden als burgers heeft hij gevonden in de schuilhut van de boswachter in Korenges bossen. Hij heeft ze naar de dorpskom laten slepen en ze daar, voor de ogen van de mensen, neergeschoten. Ze waren nog zo jong. Geen één van hen was achttien jaar. Recht uit Duitsland naar het front gestuurd.
- Kroon : Kubichek, dat zwijn !
- Paul : Kubichek, wat weet jij van Kubichek ?
- Kroon : Kubichek, dat monster, ken ik heel goed ! Beter

misschien dan één van jullie. Ik hoorde op mijn kamer alle gruwelijke nieuwtjes die over hem in het huis of op het erf ooit verteld werden. Ik lag soms met mijn oren tegen de deur, tegen de vloer, tegen het vensterraam. Ik hoorde alles. Kubichek, de schrik van de halve provincie. De moordenaar van zoveel jonge mensen. Dat ze mij dat zwijntje eens te wassen geven. Dat pestvarken !

- Mia : Meneer Kroon, wat doe jij hier ? Ben jij niet bang, zo midden op de dag in de keuken ? Is het niet gevaarlijk ?
- Paul Ik heb hem al gezegd dat hij voorzichtig moet zijn, nog enkele dagen. Dan is alles voorbij. Wij moeten alleen rustig blijven.
- Kroon : Ik ben niet bang. Ik zal nooit meer bang zijn in mijn leven. Ik ga weg. Naar Antwerpen, naar de Carnotstraat en daar ga ik midden op de straat staan en roepen : Ik ben een jood ! Mij hebben jullie vergeten in die rotoorlog ! Wij zijn niet allemaal dood !
- Paul : Je blijft hier.
- Kroon : Ik ga weg.
- Paul : Drie jaar hebben wij zorg voor u gedragen. Je mag ons nu niet in gevaar brengen. En je mag jezelf ook niet in gevaar brengen. Dat zou on dankbaar zijn. Dat zou onredelijk zijn.
- Kroon : Is er de laatste vijf jaar iets redelijks geweest ? Is er in een oorlog iets redelijks ?
- Mia : Blijf, meneer Kroon, blijf nog een beetje bij ons, nog enkele dagen, dan zal alles voorbij zijn. Dan kan je terug naar Antwerpen, naar de Carnotstraat. Maar nu is het daar nog wat te gevaarlijk. Hier kan je niets overkomen.
- Kroon : Ik heb in mijn leven altijd zelf beslist wat ik deed, en nu, met die rotoorlog, beslist een ander voor mij.
- Mia : Je bent een lieve man. Ik hoop dat je nog veel geluk mag hebben in je leven ! Je verdient het !

- Kroon : Een oude brombeer ben ik. Een oude, zondige jood, die eigenlijk beschaamd zou moeten zijn dat hij nog leeft.
(Buiten klinkt een geweerschot)
- Janne : (Op) Ze schieten ! Ze schieten ! Ik heb het duidelijk gehoord.
- Vlieger : (Op) Er lopen Duitsers op ~~ht~~ hof !
- Paul : Hoeveel ?
- Vlieger : Weet ik niet juist. Twee heb ik er gezien.
- Boerin : (Samen met Vlieger opgekomen) Jezus, Maria, er gaat ons nu toch niets meer gebeuren ! Zo dicht bij het einde. Sint-Antonius heeft ons al zoveel jaren beschermd. Hij zal ons zeker niet in de steek laten. (Slaat een kruisteken)
- Janne : Ik heb horen schieten.
- Paul : Dat zullen die Duitsers zijn. Van schrik !
- Kroon : Wij hebben dat allemaal gehoord. Wat heb ik gezegd ? Tot hun laatste kogel zullen ze blijven schieten. Het is een ras dat al schietend geboren is.
(Weer een geweerschot)
- Boerin : Willen wij naar de kelder gaan ?
- Vlieger : Neen, wij vluchten niet en wij verbergen ons niet. Wij hebben niets misdaan. Als wij naar de kelder gaan, zouden ze kunnen denken dat wij iets te verbergen hebben. Misschien dat wij geschoten hebben.
- Mia : Meneer Kroon ?
- Kroon : Uw vader heeft gelijk. Hij vlucht niet, hij heeft niets misdaan. Hij is een moedig man.
- Paul : Maar jij ?
- Kroon : Ik vlucht ook niet, ik heb ook niets misdaan.
(De deur vliegt open en Scherpenheuvel komt de kamer binnengelopen, het rokend jachtgeweer nog in de handen)
- Allen : Scherpenheuvel !